



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПО РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ**

ПОЛОНІЙНА АКАДЕМІЯ В ЧЕНСТОХОВІ

**МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**ОДЕСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
СПІЛКИ ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ**

II Міжнародна науково-практична конференція

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОГО ДІАЛОГУ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Частина 3

25–26 листопада 2022 року

м. Одеса, Україна



Львів – Торунь
Liha-Pres
2022

Організаційний комітет:

Руденко С.В. – голова оргкомітету, ректор ОНМУ, доктор технічних наук, професор; **Шумило О.М.** – проректор з науково-педагогічної роботи ОНМУ, кандидат технічних наук, професор ОНМУ; **Савельєва І.В.** – проректор з наукової роботи ОНМУ, доктор економічних наук, професор; **Гловацька С.М.** – декан факультету по роботі з іноземними студентами ОНМУ, кандидат технічних наук, доцент; **Анджей Криński** – ректор Полонійної академії в Ченстохові, професор, доктор філософії, доктор богослов'я, гоноріс кауза; **Сікорська В.Ю.** – заступник голови оргкомітету, завідувач кафедри довузівської підготовки ОНМУ, кандидат філологічних наук, доцент, член НСЖУ, член НТШ; **Дойков Д.М.** – професор кафедри довузівської підготовки ОНМУ, доктор фізико-математичних наук, професор; **Нєнов І.В.** – доцент кафедри довузівської підготовки ОНМУ, кандидат політичних наук, доцент, заслужений журналіст України, член НСЖУ; **Шипотілова О.П.** – доцент кафедри довузівської підготовки ОНМУ, кандидат історичних наук, доцент, член Одеського відділення НСКУ; **Ніколасенко Н.О.** – завідувач кафедри адміністративного та конституційного права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, доктор політичних наук, професор; **Сікорська О.О.** – завідувач кафедри суспільних наук ОНМедУ, кандидат філологічних наук, доцент; **Крупник Л.О.** – головний спеціаліст відділу аналізу українського державотворення Управління наукового забезпечення політики національної пам'яті, кандидат історичних наук, доцент; **Стекольщикова В.А.** – завідувач кафедри журналістики та філології Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, кандидат наук із соціальних комунікацій, член НСЖУ; **Кваша О.Ю.** – продюсер філії акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Одеська регіональна дирекція»; **Різнєкова Я.О.** – заступник директора департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації; **Бірюкова І.О.** – генеральний директор ОННБ; **Работін Ю.А.** – голова Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України, кандидат економічних наук.

Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу:
М58 **стратегії розвитку** : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 25–26 листопада 2022 р., м. Одеса. Ч. 3. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. – 364 с.

ISBN 978-966-397-281-7

У збірнику представлено матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку» (25–26 листопада 2022 року, м. Одеса).

УДК 316.77:303.446.2(063)

Саракун Л. П. Міжкультурна комунікація в глобалізованому інформаційному просторі	259
Сарапій М. М. Форми медіатизації пам'яті в запорізькому інформаційному просторі	261
Сімкова І. О., Старікова С. Г., Міхнєва Ю. Р. Роль міжкультурної комунікації під час програм віртуального обміну	265
Скакальська І. Б., Касьянчук В. В. Комунікаційна діяльність музеїв освітнього закладу	267
Soroka T. V. Ways of acquiring soft skills by higher school students of humanitarian specialities	271
Ткач О. В. Плагіат у ЗМІ як порушення стандартів професійної діяльності	274
Хуторна Г. П. Специфіка перекладу англомовних кінотекстів через застосування техніки ліпсинк.....	277
Циватий В. Г. Міжкультурна комунікація в публічному інформаційному просторі XXI століття: міжнародно-політичний, глобалізаційний та освітньо-науковий аспекти	279
Штурма Н. В. Нові тенденції використання зображувальних елементів у маркетингових комунікаціях.....	283
ПАНЕЛЬ 4. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	
Бєлінська І. Д., Бек Г. М. Вивчення української мови як іноземної в реалізації завдань міжкультурної комунікації	287
Даниленко Л. В. Специфіка навчання української мови іноземних студентів спеціальності «Стоматологія»: на прикладі теми «З історії і медицини»	290
Карікова Н. М. Міжкультурна комунікація на заняттях з української мови як іноземної: практичний аспект	295
Пилипенко С. П. Філософський аспект міжкультурної комунікації.....	297

Подкупко Т. Л.	
Українські вечорниці в контексті міжкультурної комунікації студентів-іноземців в Одеському національному медичному університеті.....	301
Подпльота С. В.	
Іноземні студенти у міжкультурному просторі закладу вищої освіти.....	304
Pozdniakov O. V.	
Learning substandard vocabulary at developing intercultural communicative competence of hospitality students	307
Solovyova O. V.	
Intercultural communication in the process of foreign students teaching	310
Шкурко О. В.	
Специфіка міжкультурної комунікації в багатонаціональній іноземній аудиторії.....	311
ПАНЕЛЬ 5. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Бігич О. Б.	
Засоби реалізації технології навчання іспанської мови «Діалог культур»	316
Білоконенко Л. А.	
Редакторські професії та міжкультурна компетентність.....	320
Гоян В. В., Гоян О. Я.	
Журналістські стандарти Deutsche Welle в онлайн-медіапроектах студентів КНУ імені Тараса Шевченка	325
Дерев'янюк С. П.	
Академічні програми когнітивістики у Європі	329
Динікова Л. Ш.	
Міжетнічна комунікація як джерело взаємозбагачення культур	332
Ishchenko T., Nikitina I.	
Challenges of intercultural communication	335
Карпюк І. В., Гальчич І. П.	
Міжкультурна комунікація в соціальній сфері в процесі євроінтеграції.....	338
Ковальова Т. В.	
Реклама в соціальних мережах як чинник євроінтеграції українських брендів	341
Myhovysh R. Ya., Zapotichna R. A.	
Intercultural communication training of law enforcement officers in the USA	345

розподіляти рівномірно, аби однаково були задіяні усі слухачі і таким чином діалог культур перетвориться у полілог, який стає інструментом комунікативної взаємодії носіїв різних культурних спільнот, окреслюється національна картина світу, відбувається взаємозбагачення, долаються негативні стереотипи, популяризуються духовні надбання різних народів.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К.: Академія, 2004. – 343 с.

2. М'язова І.Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): Дис... канд. наук: 09.00.03 – 2008. <http://www.disslib.org/mizhkultura-komunikatsia-zmist-sutnist-ta-osoblyvosti-projavu.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-84>

Даниленко Л. В.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки,
Запорізький державний медичний університет*

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СТОМАТОЛОГІЯ»: НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ «З ІСТОРІЇ Ї МЕДИЦИНИ»

Іноземні студенти спеціальності «стоматологія» Запорізького державного медичного університету вивчають українську мову з метою здобуття фахових знань, спілкування з пацієнтами під час практики та для повсякденної комунікації в суспільстві. Зміст занять з української мови максимально орієнтований на навчальні плани спеціальних медичних дисциплін, водночас передбачає культурологічну складову. Уже на першому курсі студенти-стоматологи ознайомлюються з народними традиціями, святами, мистецтвом, цікавими ландшафтами, відомими особистостями України. Це важливо для цілісного сприйняття країни, яку обрали для навчання, а отже й для органічного співжиття в ній.

Першочерговою проблемою в методиці викладання української мови як іноземної вважається комунікативний комфорт здобувачів, на що звертають увагу науковці й методисти (А. Гаврилюк, І. Кочан, Т. Лях,

Л. Назаревич, Б. Сокол, О. Тростинська, Н. Ушакова та інші). Ефективність комунікативних методів навчання іноземців дуже добре посилюється духовним потенціалом української мови, яка відображає довілля й характер українського народу. Л. Назаревич у контексті використання методів ейдетики вказує на важливість намірів викладача «підвищити загальнокультурний та інтелектуальний рівень особистості, змоделювати картину українського світу...» [3, 241].

За непростих умов дистанційного навчання, що стало потребою викликів сьогодення, втрачається одна з важливих складових здобуття знань іноземцями в Україні – зручне входження в суспільне середовище, розуміння специфіки його життєдіяльності, легкість отримання мовленнєвого досвіду. Тож зосередження уваги на культурологічних темах під час вивчення української мови дистанційно набуває особливого значення, а методика вивчення цього процесу стає досить актуальною.

Важливою в такому аспекті є тема «З історії медицини», оскільки вона занурює в самобутню атмосферу України, розширює уявлення про розвиток спеціальності, розвиває вміння аналізувати й порівнювати явища і, звичайно, краще засвоювати мовні знання.

Методика вивчення теми «З історії медицини» традиційно полягає в ознайомленні з текстом, обговоренні його проблематики, поповненні словникового запасу, вдосконаленні граматичних знань та комунікативних умінь. Добір такого матеріалу потребує виваженості й передбачення запиту іноземців. Тут пріоритетними стають цікавий зміст, доступність сприйняття, фактаж, яскраві приклади. Об'єктом розвідки обираємо статті В. Маньовської «Болюча тема, або як 100 років тому у Львові лікували зуби» та Т. Яцечко-Блаженко «Як лікували зуби 100 років тому». Ці тексти створені на основі архівних даних, стилістично оригінальні, мають зрозумілу лексику, добре структуровані і, в разі необхідності, піддаються адаптуванню для роботи з іноземними студентами. Авторки тримають певну інтригу, заохочують читача емоційними судженнями, ілюструють матеріал архівними фотографіями.

Під час засвоєння теми «З історії медицини» пропонуються такі етапи: робота зі словником, виконання передтекстових та післятекстових завдань, безпосереднє читання статей, закріплення вивченого. У випадку з культурологічною проблематикою доцільні такі види роботи, як: роздум, дискусія, реконструкція ситуації, опис ілюстрації тощо.

На етапі роботи зі словником важливо спрямувати студентів на асоціативне мислення та викликати в них емоції (здивування, захоплення, осуд тощо). Це створить ефект швидкого запам'ятовування.

У запропонованих текстах деякі лексеми або ще не знайомі іноземним здобувачам, або вживаються ними нечасто. Пропонується подумати й обговорити, яке відношення до стоматології можуть мати слова, що вказують на назви осіб (*банщик, цирульник, ювелір, коваль*), назви предметів побуту (*мило, вугілля, каучук*), їжі (*горіхи, шкаралупа, сухарі*). Після прочитання тексту студенти можуть перевірити, чи збігаються їхні думки з авторськими щодо вживання поданих лексем.

З розвитком комунікативних навичок варто поєднувати засвоєння граматичних знань. У контексті заявленої теми ефективним є вивчення однорідних членів речення, узагальнюючих слів при них, а також вставних конструкцій. Вправи на утворення речень з використанням запропонованих моделей розвивають вміння зіставляти явища, розлого будувати думку, фіксувати в пам'яті факти (особливо, коли вони стосуються професії). Наприклад:

Трансформуйте подані речення з однорідними членами, використовуючи моделі не тільки __, а й __; не лише __, а й __.

1. Колись кожен дантист повинен був за свій рахунок придбати *ручні інструменти і стоматологічний матеріал* [4].
2. Щоб отримати право називатися справжнім дантистом, потрібно було *здати екзамени на одному із медичних факультетів тогочасних вишів, зробити кілька вдалих операцій* [4].
3. Кожна людина повинна *доглядати за зубами і відвідувати стоматолога* щонайменше двічі на рік.
4. Здоров'ю зубів загрожують *солодкі продукти та куріння*.
5. Потрібно *чистити зуби й полоскати ротову порожнину*.

Уточніть зміст речень, перераховуючи факти, про які йдеться в тексті.

1. Більшість тогочасних людей, зокрема, _____, мали проблеми з зубами [4].
2. 100 років тому в Україні через брак професійних дантистів нерідко стоматологічні послуги надавали представники таких _____, як: банщики, цирульники та навіть ювеліри [4]

Змістове наповнення запропонованих текстів – гарний матеріал для розширення кругозору студентів, осмислення ними тяглості в розвитку

стоматології. Це спонукає не тільки сприйняття, а й проговорювання нового.

Поради львівської лікарки Софії Парфанович щодо догляду за зубами [2] використовуємо як предмет дискусії та зразок для складання переліку своїх пропозицій пацієнтам. Реклама дантиста Якова Насса [2] – цікава модель для написання реклами власного стоматологічного кабінету. Пояснення різниці між значеннями слів «зубний лікар» і «дантист» [4] допоможе при створенні порівняльних мовних конструкцій.

Обов'язковим у вивченні теми «З історії медицини» є наочність, насамперед фотографії, які добре представлені в обох статтях. Візуальне сприйняття має супроводжуватися говорінням, а саме описами побаченого; зіставленням, протиставленням і аналізом відображених процесів, деталей та емоцій.

Зразок завдання.

Розгляньте малюнки. Зверніть увагу на умови видалення зубів: приміщення, меблі, одяг, інструменти, асистенти. Продовжіть речення:



Виривання зуба. Фото початку ХХ ст. Коваль вириває зуба. Малюнок ХVIII ст. [4]

1. Раніше зуби лікували не тільки лікарі, а й _____.

2.	Лікар	не	пломбує	зуб	пацієнту,	а
<hr/>						
3.	Пацієнт	відчуває	не	лише	біль,	а й
<hr/>						
4.	Коваль	використовує	не	стерильний	інструмент,	а
<hr/>						
5.	Лікар	і	коваль	одягнені	не	в білі халати, а
<hr/>						
6.	Асистент	тримає	пацієнта	не	лише	рукою, а ще й
<hr/>						

Засвоєння теми «З історії медицини» на уроці української мови дає можливість іноземним студентам отримати мовні знання легко й цікаво. У процесі роботи з текстами активізуються увага, мислення, почуття. Нова інформація, лексика і граматичні норми української мови засвоюються в органічній взаємодії, що забезпечує сприйняття мовних процесів і зацікавлення професією. Тож культурологічна основа в теорії та практиці викладання української мови як іноземної важлива й перспективна в наукових дослідженнях.

Список використаних джерел:

1. Даниленко Л. Гнатенко С. Українська мова як іноземна. Мова стоматолога. Частина 2: практикум для студентів – іноземних громадян І курсу спеціальності 221 «Стоматологія» вищих медичних закладів освіти. Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. 263 с.
2. Маньовська В. «Болюча тема, або як 100 років тому у Львові лікували зуби». Фотографії святого Львова. <https://photo-lviv.in.ua/bolyucha-tema-abo-yak-100-rokiv-tomu-u-lvovi-likuvaly-zuby/> (дата звернення: 20.11.2022).
3. Назаревич Л. Вивчення української мови як іноземної: прийоми та методи ейдетики // Studia methodologica. № 40. 2015. С. 240–244.
4. Яцечко-Блаженко Т. «Як лікували зуби 100 років тому». Український тиждень. <https://tyzhden.ua/iak-likuvaly-zuby-v-ukrainy-100-rokiv-tomu/> (дата звернення: 20.11.2022).